

Van AWBZ naar Wmo

Een ander onderzoek (niet uitgevoerd in Zaanstad) gaat over de effecten van het gedeeltelijke verlies aan begeleiding vanuit de AWBZ. De Wmo zou dat moeten opvangen maar hoe gaat dat? De vraag is of deze maatregel leidt tot activering van mensen of juist tot deactivering. Er blijken drie verschillende groepen te zijn die verschillend reageren op de afname van begeleiding. Al eerste zijn er mensen bij wie het wegvallen wel degelijk leidt tot activering (en voor wie de begeleiding dus een dempend effect heeft gehad als het gaat om maatschappelijke participatie).

Voor een tweede groep, het tegenovergestelde, betekent het wegvallen dat het laatste draadje doorgesneden wordt dat hen verbindt met de samenleving. Dit geldt met name voor ouderen waarbij de dagbestedingactiviteiten wegvallen. Het is belangrijk deze mensen in de gaten te houden want ze kunnen in een totaal isolement terecht komen. Bij een derde groep ten slotte is activering wel mogelijk maar toch blijft dit vaak uit en wordt het gevoel versterkt dat ze overbodig zijn en in de steek worden gelaten. Deze doelgroep heeft het nodig het gevoel te krijgen dat ze daadwerkelijk deel uitmaken van de gemeenschap, Ze moeten zich 'ingesloten' voelen, niet buiten gesloten. Het is daarbij raadzaam dat ze vooral zichzelf en elkaar leren helpen: wederkerigheid tussen mensen die allemaal wat hulp nodig hebben, is minder vernederend dan geholpen worden door iemand die ver af staat van jezelf.

Bevolkingsgroepen mengen; werkt dat?

Dit is een discussie die ook in Zaanstad speelt en waar ik in het verlengde van dit betoog over burgerschap iets over kan zeggen. Het gaat er immers om te kijken welke groepen inderdaad een positieve rol kunnen spelen in de wijk, en om wat voor soort rol dat dan gaat. Uit onderzoek blijkt dat 'echt rijken' een dusdanig grote sociale afstand hebben tot de rest van een wijk, dat er van een voorbeeldfunctie geen sprake kan zijn. Het zelfde geldt voor de jonge economische middenklasse; weinig tolerant, weinig toegankelijk en toerustend en vooral druk bezig het eigen bestaan te organiseren en de eigen toekomst in te vullen. Van deze twee groepen gaat weinig positief effect uit op de buurt.

Anders is dat voor groepen als vrouwelijke onderwijzers en overige sociale professionals (zoals zorg en politie), de creatieve klasse (bijvoorbeeld kunstenaars). Onderschat ook niet de rol van moeders op scholen en de aanwezigheid van organisaties in de wijk die groepen uit kunnen nodigen of die infrastructuur bieden voor de bruggenbouwers in de wijken. Allemaal voorbeelden die passen bij een verbindende en uitnodigende overheid!

Verslag van lezing Evelien Tonkens, Zaanstad, 2 september 2010

Fotos: Dirk Brand Lay-out: Floor Ouwehand

Opening van het politieke jaar 2010/2011

Hoofdlijnen van de lezing van hoogleraar Evelien Tonkens, bijzonder hoogleraar Actief Burgerschap

Zaanstad, 2 september 2010